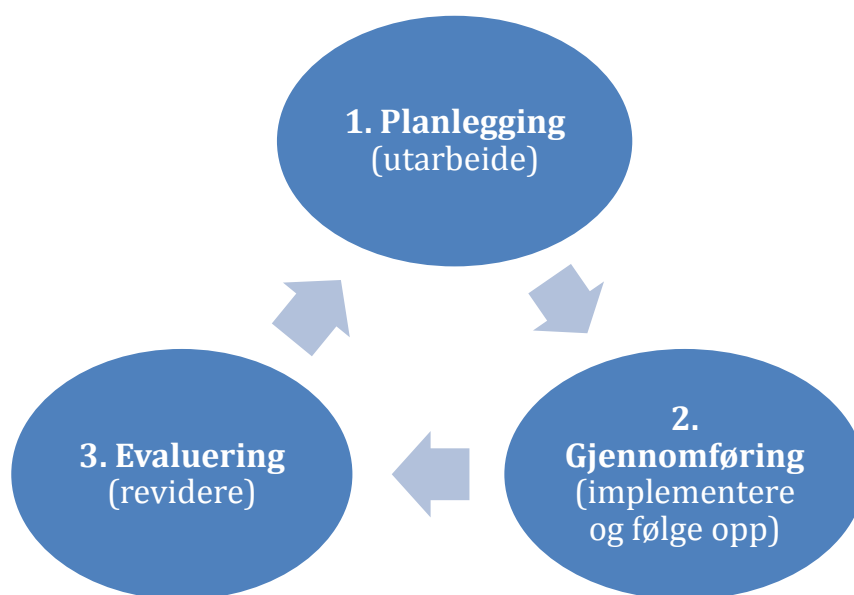

Sportsplanen

Sportsplanen

For at sportsplanen skal bli et godt og samlende styringsverktøy hva angår fotballaktiviteten i klubben kreves en god prosess i utarbeidelsen av den. En god prosess skaper engasjement og eierforhold til planverket kan gi en klubben god start med å drive mer systematisk og ensrettet fotballaktivitet. Det som imidlertid er det viktigste, er systemet for hvordan klubben ivaretar sportsplanens budskap og virkemidler i det daglige. I dette dokumentet setter vi søkelyset på de elementene som er helt avgjørende for at sportsplanen skal leve som en veileder og rettesnor for klubbens trenere og lag over tid – fra årskull til årskull.

1. Hva kjennetegner den gode sportsplanprosessen?

Kvalitetsklubbkonseptet gir klubbene tilgang på et omfattende verktøy til å utarbeide en klubbs sportsplan. Verktøyet legger konkrete føringer både på struktur og innhold og kan nok av mange betraktes som «ferdig servert». For ser vi dette verktøyet

kombinert med de andre hjelpemidlene NFF har utarbeidet de siste årene (f.eks treningsøkta.no, Nasjonale Rammeplaner 6-12 og Spilletts ide) så er innholdet i en klubbs sportsplan langt på vei satt på forhånd. Sagt på en litt annen måte; Prinsippene og virkemidlene for hvordan man skaper et godt og trygt fotballmiljø, og hvilken fotballoplæring man skal tilrettelegge for, er den samme uavhengig av om det er Gutter 10 i en liten klubb på Senja eller Gutter 10 i en stor bydelsklubb i Oslo. En god del av innholdet i en klubbs sportsplan er altså satt gjennom retningslinjer fra NFF på hvordan god barne- og ungdomsfotball skal drives. Når det er sagt kommer vi ikke unna at klubblandskapet i Norge er mangeartet og en klubbs sportsplan må selvsagt tilpasses klubbens egenart, størrelse og historie på en del områder. Her er områdene NFF mener klubben selv må ta stilling til i utarbeidelsen/revideringen av sin sportslige plan.

- Klubbens visjon
- Klubbens satsningsområder og målsettinger
 - o Virkemidler/tiltak for å nå disse (Klubben som sjef)
 - o Hvilken klubb skal vi være?
- Organisasjonsmodell for den sportslige aktiviteten
- Sportslige rollebeskrivelser (Sportslig utvalg; Sportslig leder, trenerkoordinator og trenerutvikler)
- Klubbens kjøreregler for differensiering og hospitering (6-8 år, 9-10 år, 11-12 år og 13-19 år)
- Lagorganisering og retningslinjer for påmelding av lag (6-8 år, 9-10 år, 11-12 år og 13-19 år)

Utarbeidelsen av klubbens retningslinjer for den sportslige aktiviteten må hverken bli et enmannsshow eller et hastverksarbeid. Mange sportsplaner rundt om i de norske klubbene lider dessverre sin sakte død nettopp fordi prosessen i klubben ikke har vært god nok – planen blir i liten grad implementert i organisasjonen, og blir etter hvert glemt. Å involvere flere i utarbeidelsesprosessen skaper et bredere og sterkere eierforhold til produktet og er trolig et av de viktigste suksesskriteriene for at planverket

skal bli det viktige styringsverktøyet det er ment å være. Det finnes ingen fasit på hva som er en god sportsplanprosess, det må klubben selv ta en diskusjon på ifht. hva som passer klubben best, tidsperspektiv og ressurser tilgjengelig. Noen kjennetegn for en god prosess er det likevel, og vår anbefaling er at klubben går for en utvalgsmodell når man tar fatt på sportsplanarbeidet.:

- Fotballstyret nedsetter en representativ gruppe for å lede planprosessen
- Gruppen bør være bestående av en leder (ansvarlig for å delegere oppgaver, koordinere og sammenstille bidragene) som rapporterer til fotballstyret
- Gruppen bør være bestående av representanter (primært trenere) fra hele klubben; barnefotball via ungdomsfotball og voksenfotball. Gjerne klubbens sportslige utvalg – men gjerne trekk inn flere resurspersoner – både de med kort og lang erfaring i klubben.
- En tydelig og konkret gjennomføringsplan må etableres tidlig i prosessen.
 - o Hvem har ansvar for hva? Tidsfrister!
 - o Utvalgsmøter 1-2 ganger pr. måned for å samle tråder, sammenstille og drøfte innhold og stake kursen veien videre
- Send ut utkast til klubbens medlemmer med oppfordringer til å komme med innspill og tilbakemeldinger
- Sammenstille alle arbeider og innspill – få dette inn i et strukturert dokument
- Layout og brukervennlighet er viktige elementer å være klar over i slutfasen – få planen både lett og spennende å lese. Klubbens hjemmeside må brukes aktivt!
- Presenter den «ferdige» planen på trenerforum «Kick off» der ALLE trenere og lagledere innkalles
 - o Lage en «workshop» der trenere og lagledere fra de samme målgruppene diskuterer innholdet og hvilken betydning planen vil ha for det enkelte årskull

2. Hva sikrer god implementering og oppfølging av sportsplanen?

Påstand: *Det er ingen mangel på planer rundt om i norske klubber; mangelen er hvordan man faktisk tar de i bruk!*

Antallet sportsplaner, klubbhåndbøker, funksjonsbeskrivelser og organisasjonskart er enormt og i mange klubber er det lagt ned et omfattende arbeid i utarbeidelsen av dette. Å jobbe fram en sportsplan er i seg selv god klubb utvikling, og mange klubber har utvilsomt fått et stort løft med dette på plass. Dessverre ser vi at gleden ofte er kortvarig. Hvert år kommer det inn nye trenere og lagledere i klubben, og gjerne også nye ledere som har ikke klubbens sportslige plan under huden. Dette er en trussel for planens budskap og etterlevelse. For at en klubb skal sikre seg kontinuitet på dette området må klubben ha et system for hvordan man opprettholder planen som et solid styringsverktøy over tid. De to viktigste elementene i dette systemet er nøkkelfunksjoner og trenerforum

Nøkkelfunksjoner

Et helt avgjørende element for etterlevelsen av sportsplanen er at klubben har personer som har et overordnet ansvar for den. Dette gjelder både person(er) i fotballstyret, men også personer som har en mer operativ rolle i klubben. En klubb med respekt for sin egen sportsplan har en *trenerkoordinator* som har ansvaret for at lagscellene (og ordninger på tvers av lagscellene) opererer innenfor klubbens retningslinjer. Trenerkoordinatoren innkaller og leder trenerforum, har oversikt over trenernes kompetansenivå og behov, og har samtidig ansvaret for å følge opp hospiteringsordningene i klubben i samspill med de involverte trenerne.

Trenerutvikleren kompletterer klubbens operative utviklingsteam. Han eller hun er «Trenernes trener» og har som hovedoppgave å påvirke, motivere og veilede andre trenere gjennom jevnlig oppfølging og lagsbesøk. Sportsplanen er selvsagt trenerutviklerens arbeidsverktøy i møte med andre trenere.

Trenerforum

Trenerforumet er trolig den viktigste institusjonen for å skape et godt trenermiljø i

klubben. I mange klubber lever hvert lag sine egne liv, og lagscella har gjerne lite kontakt og med andre lag og trenere. Her ligger det utvilsomt et uforløst potensial hos mange, og det at klubben tilrettelegger for møteplasser er derfor sentralt.

Trenerforumet er arenaen for å ta opp fotballfaglige tema, dele erfaringer på tvers av lag og bygge en sterke felles forståelse for hvordan aktiviteten skal organiseres og driftes på best mulig måte.

Klubber som over tid gjennomfører jevnlig trenerform får en sterkere VI-følelse – «slik gjør vi det i klubben vår», som igjen bidrar til å utvikle en kultur der det blir naturlig å lære av hverandre og utvikle seg som fotballtrenere. Vi ser derfor på trenerforumet som et avgjørende element for ivaretagelsen klubbens sportsplan, da man alltid bør diskutere innhold og konsekvensene av planen i forhold til sin egen trenings- og kamphverdag nettopp her. *Trenerutvikleren* og *trenerkoordinator* er sentrale personer i driften av trenerforumet. De lager årshjulet for gjennomføringen, setter agendaen og leder møtene.

3. Hvordan evaluere sportsplanen ?

Sportsplanen er et dynamisk og levende dokument som må gjenspeile klubbens nåsituasjon på best mulig måte. En sportsplan som er i utakt med klubbhverdagen har trolig liten sjans for å overleve som et sterkt styringsverktøy for aktiviteten. Det er derfor viktig at den er gjenstand for jevnlig evaluering, og minst en gang i året bør fotballstyret ha klubbens sportsplan øverst på agendaen for å drøfte om endringer/justeringer skal gjøres. Er det nye elementer vi må ha inn? Er det ting vi ikke trenger å ha med? Må vi presisere enkelte elementer tydeligere? Skal 10 årslag i klubben få lov å melde på lag i årsklassen over? Spørsmålene og problemstillingene som dukker opp ila. en fotballsesong kan være mange, og sportsplanen bør fange opp og regulere mange av disse. Trenerforumet har en viktig rolle i denne evalueringsprosessen og trenerkoordinatoren har ansvaret for å bringe endringsforslag fra trenerforumet opp til fotballstyret for behandling.